

Ukiukitsunik tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiineq pillugu ilitsersuut

---

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik
inatsimmi § 361 malillugu ukiukitsunik
tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut
inissiinermi kommunit pisussaaffii

Imaa

1.	Indledning	3
2.	Definitioner	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
2.1	Mindreårige	4
2.2	Anholdelse	4
2.3	Opretholdt anholdelse	4
2.4	Tilbageholdelse	4
2.5	Tilbageholdelsessurrogat	4
2.6	Socialt beredskab	5
2.7	De sociale myndigheder	5
3.	Lovgivning.....	6
3.1	FN's Konvention om Barnets Rettigheder	6
3.2	Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation	6
3.3	Inatsisartutlov om støtte til børn	6
3.4	Retsplejelov for Grønland	7
3.5	Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område (Magtanvendelsesloven)	8
4.	Kommunernes ansvar og forpligtelser	10
4.1	Fra anmeldelse til grundlovsforhør	10
4.1.1	Socialt beredskab	10
4.1.2	Anholdelse og afhøring	10
4.1.3	Udfindelse af muligt tilbageholdelsessurrogat.....	10
4.1.4	Midlertidigt anbringelsessted	10
4.1.5	Transport	11
4.2	Fra tilbageholdelse til domfældelse	12
4.2.1	Transport fra midlertidigt anbringelsessted til tilbageholdelsessurrogat	12
4.2.2	Fristforlængelse i kredsretten.....	12
4.2.3	Hovedforhandling af sagen i kredsretten	13
4.3	Efter dom.....	14
4.3.1	Hvis dommen ikke ankes.....	14
4.3.2	Hvis dommen ankes.	14
4.4	Surrogatanbringelse uden for Grønland.....	15
4.5	Iperagaaneq	15

1. Aallaqqaasiut

Ilungersunartumik pinerluuteqarsimaneq pillugu pasitsaassisoqarsimanera tunuliaqutigalugu meeraq 18-it inorlugit ukiulik tigusarineqarpat tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissineqarpat, pingaarnertut suleriaatsit malinneqartussat ilitsersuummi matumani allaaserineqarput.

Ukiukitsunik tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiinermut atatillugu pisortat akisussaaffiisa pisussaaffiisalu erseqqissarneqarnissaat ilitsersuutip siutaraa, taamaalilluni isumaginnittoqarfiit sulianillu sullissisut ataasiakkaat upalungaarsimanermik sunniuteqarluartumik pilersitsiniassammata.

Kommunip pisussaaffii ukkataralugit, ukiukitsumik tigusarinninnermiit eqqartuussinnermi aalajangiisoqarnissaata tungaanut, pisup ingerlanerani oqartussaasut assigiinngitsut akuusut akisussaaffii, ilitsersuummi allaaserineqarput.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 6, imm. 1 naapertorlugu, kommunip isumaginninnikkut suliaani pissutsinut tamanut tunngasutigut inatsisitigut allatigut oqartussanut allanut tunniunneqarsimanngitsunut kommunalbestyrelse aalajangiisartuuvoq. Ulluinnarni sulisaaseq imaappoq, inissiineq pillugu suliap nukinginnartuunerata malitsigisaanik, isumaginninnermi ingerlatsiviup aalajangiigallartarnissaa amerlasuutigut pisariaqartartoq, aalajangiigallarnerlu kingusinnerusukkat kommunalbestyrelsimut akuerineqartussanngorlugu saqqummiunneqartartoq.

Tamatuma naammassinissaanut, ilaatigut najukkani inunnik isumaginnittoqarfiup oqartussaasunik, eqqartuussiveqarfimmik, politiinik, pinerluttunik isumaginnittunik Isumaginninnermullu Aqutsisoqarfimmik allaffissornikkut suleqateqarneranik kommunip ataqatigiissaarisuunissaa naatsorsuutigineqarpoq, taamaaliornermilu ataasimut siunertaasoq erseqqissoq tassaavoq eqqartuussiviup aalajangenera malillugu angerlarsimaffimmi imaluunniit paaqqinniffimmi naleqquttumi ukiukitsup sapinngisamik sukkanerpaamik sunniuteqarluarnerpaamillu tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissineqarnissaata isumagineqarnissaa, aamma taamaaliornermi ukiukitsup illersorneqarnissaa qajassuullugu. Ukiukitsut tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissineqarnissaanut atatillugu kommuninit pisussaaffii pingaarnertut ilitsersuummi matumani allaaserineqarput, matumani kommunip isumaginninnikkut upalungaarsimasuutitaqarnissamut pisussaaffeqarnera ilanngullugu. Upalungaarsimasuutitaqarnerup erseqqinnerusumik aaqqissuunneqarnera kommunini ataasiakkaani sumiiffinni isumagineqassaaq.

Eqqartuussisarnermik inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 malillugu eqqartuussiviup aalajangiinera kommunimi ingerlatsiviup suliaqarneranut atavoq, ukiukitsup kommune angerlarsimaffigisaata iliuseqarnissamik kiisalu tigummigallagaanissamut taarsiullugu allanut inissiisoqarnerani aningaasartuutitik akiliinissamut pisussaaffiummat.

2. Isumasiuutit

Ilitsersuutip paasineqarnissaanut pisariaqartutut isigineqartunik isumasiuutunik immikkoortoq una imaqarpoq.

2.1 Ukiukitsut

Oqaatsip ukiukitsut isumaani pineqarput meeqqat inuusuttullu suli 18-inik ukioqalersimangitsut. Ilitsersuummi matumani meeqqat inuusuttullu 15-inik ukioqalereersimasut, kisiannili suli 18-inik ukioqalersimangitsut eqqartorneqartillugit taaguut atornerarpoq, tamatumunngalu pissutaavoq meeqqat 15-it inorlugit ukiullit pinerluttulerinermi inatsit malillugu malersugaasinnaanginnerat.

2.2 Tigusarinninneq

Inuk ilimanaatilimmik inatsisinik unioqqutisisimasutut pasineqarpat, inuup najuunnissaa allanillu attaveqannginnissaa qulakkeerniarlugu, politiit pineqartumut tigusarinnissinnaapput unnerluussisinnaallutillu. Tamanna eqqartuussisarnermik inatsimmi § 350-imi allassimavoq. Tigusarineqartoq kingusinnerpaamik nalunaaquttap akunneri 24-it qaangiutsinnagit eqqartuussisumut sassartinneqassaaq, aamma taaneqartoq inatsit tunngavisoq malillugu killisioneqassaaq, imaluunniit iperagaatinneqassalluni.

2.3 Tigusarinninnerup attatsiinnarneqarnera

Eqqartuussisoq isumaqarpat tigusarineqartup tigummigallarnissaanut paasissutissanik naammattunik peqanngitsoq, kisiannili tigusarineqarsimasoq iperagaasinnaangitsoq, nalunaaquttat akunneri 24-it pingasoriarlugit tigusarinninneq attatsiinnarneqassasoq eqqartuussisoq aalajangersinnaavoq. Tamanna eqqartuussisarnermik inatsimmi § 358-imi allassimavoq. Tamatuma kingorna, tigusarineqarsimasoq iperagaareersimangippat, tigusarineqarsimasoq eqqartuussisumut sassarteqqinneqassaaq.

2.4 Tigummigallarneqarneq

Eqqartuussisarnermik inatsimmi § 359-imi imaluunniit § 360-imi piumasaqaatit naammassineqarsimasut eqqartuussisumit aalajangerneqarpat, unnerluutigineqartoq tigummigallarneqassaaq. Ukiukitsoq iperagaasimangippat, tigummigallarneqarnermi piffissaq tassaavoq eqqartuussivimmi aalajangiineq tunngavigalugu ukiukitsup tigummigallarneqarnerata aallartinneqarneraniit, eqqartuussinermi aalajangiisoqarnerata kiisalu naammassinninnissamut peqqussutip tunniunneqarnerata tungaanut.

2.5 Tigummigallagaanissamut taarsiullugu illu inissiivisoq

Isertitsivimmi imaluunniit inissiisarfimmi tigummigallagaanissamiit, periarfissatut allatut, eqqartuussivik aalajangersinnaavoq tigummigallaganerup siunertaa sakkukinnerusumik sunniutilimmik periarfissiissuteqarnikkut anguneqarsinnaasoq. Tamanna eqqartuussisarnermik inatsimmi § 361-imi allassimavoq. Assersuutigalugu imaassinnaavoq tigummigallarneqartoq nammineq

angerlarsimaffimminiissasoq imaluunniit paaqqinniffimmi, psykiatrimut tunngasumik katsorsarneqarnissamik pinngitsaalineqassasoq, pinngitsaalisamik nakkutigineqassasoq imaluunniit piffissani aalajangersimasuni politiinut orniguttassasoq. Tamanna tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissiinermik taaneqartarpoq, illulu inissiivigineqartoq taaneqartarluni tigummigallagaanissamut taarsiullugu illu inissiiviusoq. Tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissiineq aallaaviatigut unnerluunneqartup akuersineranik pisariaqartitsivoq, eqqartuussivilli qaqutigooortumik aalajangiisinnaavoq unnerluunneqartoq akuersiteqqaarnagu tamanna pissasoq.

2.6 Isumaginninnermi upalungaarsimasuutitat

Pisuni isumaginnittoqarfimmit sinniisoq piunasaqaataatillugu, killisiuinnermi, tigusarinninnermi imaluunniit politiinit tigummigallagaanermi, kommunip isumaginninnermi upalungaarsimasuutitanik peqarnissani pisussaaffigivaa, taanna isumaginnittoqarfimmi pigaartuussaaq politiinit attavigineqarsinnaasoq.

2.7 Isumaginninnermi oqartussaasut

Isumaginnittoqarfik qitiusumik aqutsisunit, Naalakkersuisunit, taassumalu ataanniittumit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit, piffinnilu aqutsisoqarfinnit, kommunalbestyrelsusunit katitigaavoq.

Tulliuttumi taaguut "Isumaginninnermi oqartussat" kommunini isumaginninnermi ingerlatsivinnut aamma Isumaginninnermi Aqutsisoqarfimmut taassumalu ataani suliffeqarfinnut taaguutitut atorneqarpoq.

3. Inatsisiliorneq

3.1 Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaat

Meeqqap Piginnaatitaaffii pillugit Komitée naalagaaffinnut ilaasortaasunut Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummik qanoq atuutsitsisariaqarnersut pillugu "General Comments no. 10 (2007) Children's rights in juvenile justice"-imi oqaaseqaateqarpoq. Iliuuseqarfiginninnerni tamani meeqqamut pitsaanerusussat sallitunneqartarnissaat komite-mit maluginiaqquneqarpoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiini immikkoortoq 37-imiit:

"Peqataasut qulakkiigassaraat:

[...]

c) meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiagaasimasooq inuppalaartumik pissusilersorfigineqassaaq inuttullu naleqqassusaa ataqqineqassalluni ukiuinut naleqquttumik pisariaqartitaanik naammassinnittumik. Meeraq pingaartumik kiffaanngissusiagaasimasooq inersimasumiit avissaarsimatinneqartassaaq, taamatut avissaarsimatitsineq meeqqamut ajoqutaassanganinneqanngippat, ilaqtaminullu attaviginnittarsinnatitaassaaq allaffigeqatigiittarnertigut tikeraarnertigullu, taamaallaat pissutsinik immikkut ittunik pissutissaqarsimatillugu pinnani;

(d) meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiagaasimasooq inatsisitigut pilertortumik allatigullu ikiorserneqarnissamik pisinnaatitaaffeqarpoq kiisalu kiffaanngissusiagaanini inatsisit malillugit pisimanersoq eqqartuussivimmi oqartussaasumiluunniit naleqquttumi, arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsumi kinaassusersiunngitsumilu misiliutigitissinnaavaa, suliarlu taamatut ittoq sunaluunniit piaarnerpaamik aalajangiisitsiniarsinnaanera."

3.2 Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaat

§ 1. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfiup allaffissornikkut aqunneqarnera siulersorlugulu aqqissuutissavaat, isumaginninnermilu malittarisassanik kommunit ingerlatsinerat nakkutigisaralugu.

Imm. 2. Nakkutilliinerup annertussusia ingerlanneqarneralu pillugit aalajangersakkanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

§ 6. Kommunalbestyrelsi kommunip isumaginninnikkut suliaani pissutsinut tamanut tunngasutigut inatsisitigut allatigut oqartussanut allanut tunniunneqarsimannigitsunut aalajangiisartuuvoq.

Imm. 2. Kommunit aggornerisa avataanni suliassat, kommunini kommunalbestyrelsinit suliarineqartartut Naalakkersuisunit suliarineqassapput.

3 Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat

§ 3. [...].

Imm. 3. Kommunalbestyrelse meeqqanut inuusuttunullu ataqatigiissumik ilusilersukkamik kiisalu meeqqanik sumiginnaanermik pinaveersaartitsineranut piareersimasortalimmik siusissukkat paasisaqartarnissamut meeqqallu sumiginnakkat pillugit sulianik suliarinnittarnermut upalungaarsimasussanik, kiisalu ajornartoornermi upalungaarsimanissamik periusissiuassalluni meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut

inissiinissap tungaanut isumaginninnikkut nakkutilliinermik suliaqarnissamut pilersaarusiussaaq, takuuk § 36 imm. 3 naammassisinnaajumallugu politikkiliussaaq. Taannalu kommunip nittartagaani tamanut saqqummiunneqassaaq sivilisunerpaamillu ukiut sisamat allortarlugit iluarsaateqqinneqartassalluni. [...]

§ 31. Kommunalbestyrelsip qulakkiissavaa meeqqat Kalaallit Nunaanni inissinneqarnissaat, taamaattoq tak. imm. 2.

Imm. 2. Meeqqap pisariaqartitai Kalaallit Nunaanni naammassineqarsinnaanngippata aamma Kalaallit Nunaanni inissiinissamut periarfissaarutivippat Naalakkersuisut akuersiteqqaarlugit Kalaallit Nunaata avataanut inissiisoqarsinnaavoq.

Imm. 3. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaata avataanut inissinernut malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaapput.

§ 36. Kommunalbestyrelsip aalajangersinnaavaa meeraq §§-it 27 imaluunniit 28 malillugit inissinneqarsimasoq, ulloq unnuarlu paaqqinniffiup immikkoortortaanut isumannaallisakkamut inissinneqassanersoq. Immikkoortortat isumannaallisakkani matut silarliit igalaallu parnaarsimajuartinneqarsinnaapput. Ulloq unnuarlu paaqqinniffiup immikkoortortaanut isumannaallisakkamut inissiinissaq taamaallaat aalajangiiffigineqarsinnaavoq, ukua tunngavigalugit:

1) Meeraq aqqaneq-marluk 15-illu akornanni ukioqartoq sakkortuumik inatsisinik unioqquutisisimappat, meeqqap allaluunniit isumannaatsuutinnissaat eqqarsaatigalugit ulloq unnuarlu paaqqinniffiup immikkoortortaanut isumannaallisakkamut inissiisariaqarneq pisariaqartinneqarlunnersimappat.

Imm. 2. Aammalu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup immikkoortortaa isumannaallisagaq meeqqanut 15-it 18-illu akornanni ukiulinnut atorineqarsinnaavoq pisuni ukunani:

1) Meeraq tigusarineqarsimappat tigusarinninnerlu eqqartuussinermut inatsit § 358 malillugu eqqartuussiviup angerlarsimaffik inissiifilluunniit alla naleqquttuursorippagu tak. § 361, imm. 2, nr. 3-lu.

2) Meeraq tigummigallarneqarpat eqqartuussivillu aalajangersimappat eqqartuussinermut inatsimmi § 359 malillugu angerlarsimaffimmi paaqqinniffimiluunniit naleqquttumi inissinneqassasoq, tak. § 361, imm. 2, nr. 3-lu.

3) Meeraq eqqartuussinermut inatsimmi kapitali 30 malillugu isertitsivimmiittussanngorlugu nakkutigineqartussanngorlugulu eqqartuunneqarsimappat, eqqartuussinermut inatsimmi kapitali 31 malillugu isertitsivimmut inissinneqartussatut eqqartuunneqarsimappat imaluunniit eqqartuussinermut inatsimmi kapitali 32 malillugu inuusuttunut pinerluuteqartartunut immikkut ittunik ikiorsiissutigineqartartunik ikiorserneqarnissamut eqqartuunneqarsimappat.

Imm. 3. Kommunimi meeqqap tigusarineqarnerata tigummigallarneqarneratalu nalaani najugaqarfigisaani kommunalbestyrelse, pisuni imm. 2, nr. 1-imi aamma nr. 2-mi allassimasutut, piaarnerpaamik, kingusinnerpaamilli akunnerit 72-it iluanni, tigumminnikkallartussanik isumannanngitsutut politiinit nalilernerqartunik pissarsiniassaaq.

Imm. 4. Kommunalbestyrelse immikkoortortamut isumannaallisakkamut inissiinissamik aalajangiissaaq imm. 2, nr. 3-mi taaneqartut tunngavigalugit. Kommunalbestyrelsip pisuni pineqartuni inissiinerup sivilisussisissaa suullu malinneqarsinnaanerat pillugit aalajangiissaaq, tak. Pinerluttulerinermut Inatsimmi § 153. Kommunimi meeqqap tigusarineqarnerata tigummigallarneqarneratalu nalaani najugaqarfigisaani kommunalbestyrelse tassaassaaq piginnaasutut isigineqartussaaq.

3.4 Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsit

§ 359. Pasisaq tigummigallarneqarsinnaavoq

1) pissutissaqartumik pasitsaanneqarpat pasisaaq

a) inatsisinik peqqarniitsumik unioqqutitsisimasoq imaluunniit

b) arlaleriarluni inatsisinik unioqqutitsisimappat eqqartuussutaareersimannngitsunik, inatsit malillugu inissiisarfimmiittussannngortitaanermik kinguneqarsinnaasunik aamma

2) tamatumunnga peqatigitillugu

a) pissutsit pasisap atugai pillugit ilisimatitsissutigineqartut naapertorlugit aalajangersimasunik pissutissaqartumik isumaqartoqarpat pasisap malersuiniarneq imaluunniit naammassinninnaanissaq pinngitsoortinniarsinnaagaa,

b) pissutsit pasisap atugai pillugit ilisimatitsissutigineqartut naapertorlugit aalajangersimasunik pissutissaqartumik annilaanngatigineqarpat pasisap iperagaasimatilluni inatsisinik unioqqutitseqqissasoq siulliini taaneqartutut ittunik, imaluunniit

c) suliassami pissutsit naapertorlugit aalajangersimasunik pissutissaqartumik isumaqartoqarpat pasisap suliassami malersuiniarneq ajornakusuulersissagaa, pingaartumik takussutissanik piiaalluni imaluunniit allanik mianersoqqusilluni imaluunniit sunniinialuni.

Imm. 2. Pasisaq aammattaaq tigummigallagassannngortinneqarsinnaavoq immikkut qularnaallisillugu pasitsaanneqarpat pasisaq ima peqqarniissusilimmik inatsisinik unioqqutitsisimasoq, inatsisinik atortitsinermik soqutiginninneq pissutigalugu pasisap iperagaasimannnginnissaa pisariaqarsorineqarluni.

Imm. 3. Tigummigallagassannngortitsisoqarsinnaanngilaq iligimagineqarpat inatsisinik unioqqutitsineq taamaallaat akiliisitaanermik kinguneqarsinnaasoq, imaluunniit kiffaanngissusiiaaneq pasisap atugaanik akornusersuinermit, suliassap qanoq ittuuneranut peqqarniissusaanullu kiisalu pasisap pisuutitaassappat pineqaatissiissutissatut ilimagineqarsinnaasumut naleqquttuusorinassannngippat.

§ 360. Tunngavissaqartumik pasitsaanneqarpat inuk atugassarititaasunik, nakkutigisassannngortitsilluni eqqartuussummi imaluunniit misiligummik iperagaanermi imaluunniit misiligummik angerlartitaanermi imaluunniit piumasaqaasiinikkut saammaasaanermi aalajangersarneqartunik, unioqqutitsisimasoq inuk pineqartoq tigummigallagassannngortinneqarsinnaavoq, eqqartuussisut isumaqarpata unioqqutitsineq ima ittuummat angerlarsimaffimmi, paaqqinniffimmi imaluunniit napparsimmavimmi naleqquttumi inissiinissaq imaluunniit inissiisarfimmi inissiinissaq apeqqutaasoq.

§ 361. Tigummigallagassannngortitsinissamut
patsisissaqarpat, kisiannili
tigummigallagassannngortitsinerup siunertaa sakkukinnerusumik sunniutilinnik
periarfissiissuteqarnikkut anguneqarsinnaappat, eqqartuussisut pasisap akuersitillugu
tamanna pillugu aalajangiissapput.

Taamaattorli eqqartuussisut qaqutigootumik pasisap akuersiseqqaarnagu
tamanna pillugu aalajangiisarsinnaapput.

Imm. 2. Eqqartuussisut sakkukinnerusumik sunniutilinnik periarfissiissutitut
aalajangersinnaavaat, pasisap

1) erseqqinnerusumik aalajangersarneqartumik nakkutigisassannngortinneqassasoq,

2) najugaqarneq, suliffeqarneq, sunngiffimmik atuneq inunnillu aalajangersimasunik
attaveqarnissaq pillugit immikkut aalajangersakkanik malinnissasoq,

3) angerlarsimaffimmi paaqqinnittarfimmiluunniit naleqquttumi najugaqassasoq,

4) tarnimigut katsorsartissasoq imaluunniit imigassamik, ikiaroomartunik
assigisaanilluunniit atuipilunnermut katsorsartissasoq, pisariaqassappat
napparsimmavissuarmi imaluunniit paaqqinniffimmi immikkut ittumi,

5) piffissani erseqqinnerusumik taaneqartuni politiinut allanulluunniit orniguttassasoq,

6) pas-iminik pappiaqqanilluunniit kinaassutsimut uppernarsaatinik allanik politiini
allaniluunniit paarisassannngortitsissasoq,

7) eqqartuussinermi najuuttarnissaminut aammalu

eqqartuussisutaasinnaasup naammassitinneqarnissaanut

aningaasanik eqqartuussisut annertussusiligaannik

qularnaveeqqusiissuteqassasoq imaluunniit

8) atugassarititanik eqqartuussisut aalajangersagaannik allanik malinnissasoq.

§ 370. Tigummigallagassanngortinneqartut isertitsivimmi imaluunniit inissiisarfimmi inissinneqartassapput, eqqartuussisut aalajangiisimangippata § 361 malillugu sakkukinnerumik periarfissiissutillisoqassasoq imaluunniit § 371 malillugu Danmarkimi Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfup ataani inissiisarfimmi tarnit nakorsaannit aqunneqartumi inissiisoqassasoq.

Imm. 2. Tigummigallarneqartoq sumiiffimmi, pinerlunnernik suliassap sularineqarfigisaani, ajornangippat inissinniarneqartassaaq.

Imm. 3. Isertitsiviup imaluunniit inissiisarfiup avataani inissiisoqarsinnaavoq peqqissutsikkut pissutsit pissutigalugit.

3.5 Isumaginninnermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat (Pissaanermik atuneq pillugu inatsit)

§ 6. Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinni § 5 naapertorlugu timikkut pissaanermik atuisoqarsinnaavoq.

Imm. 2. Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinni isumannaallisagaanngitsuni ulloq unnuarlu paaqqinniffiup matuinik silarlernik unnuaanerani parnaarsisoqarsinnaavoq, qaqutiguinnarlu ulluunerani piffissani sivikitsuni parnaarsisoqarsinnaalluni.

Imm. 3. Meeqqamut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut isumannaallisagaanngitsumut inissinneqarsimasumut meeqqap inuttaanik inimilluunniit sumiiffigisaanik misissuilluni pissaanermik atuisoqarsinnaavoq, tak. § 8.

Imm. 4. Tamatuma saniatigut allaffigeqatigiittarnerit, oqarasuaatikkut oqaloqateqarnerit allatigullu attaveqaqatigiinnerit nakkutiginerisigut, meeqqamut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut isumannaallisagaanngitsumut inissinneqarsimasumut pissaanermik atuisoqarsinnaavoq, tak. § 13.

Imm. 5. Aammattaaq meeraq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi isumannaallisagaanngitsumi inissinneqarsimasooq piffissami sungiussiniarfigisassaani, Inatsisartut inatsisaanni § 15-imi taaneqartut assigisaannik piumasaqaateqarluni, ullut 14-it tikillugit anitsaaliorneqarsinnaavoq.

§ 7. Meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinni isumannaallisakkani § 5 naapertorlugu timikkut pissaanermik atuisoqarsinnaavoq.

Imm. 2. Meeqqamut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut isumannaallisakkamut inissinneqarsimasumut meeqqap inuttaanik inimilluunniit sumiiffigisaanik misissuilluni akuliuttoqarsinnaavoq, tak. § 8 aamma § 9.

Imm. 3. Tamatuma saniatigut meeqqamut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut isumannaallisakkamut inissinneqarsimasumut allaffigeqatigiittarnerit, oqarasuaatikkut oqaloqateqarnerit allatigullu attaveqaqatigiinnerit nakkutigalugit akuliuttoqarsinnaavoq, tak. § 13 aamma § 14.

§ 14. Meeqqanut Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisaaseq pillugu inatsit § 361 naapertorlugu tigummisaagallarnermut taarsiullugu ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut isumannaallisakkanut inissinneqarsimasunut, eqqartuussisaaseq pillugu inatsimmi § 379, § 380 kiisalu § 381, pulaartoqarneq allaffigeqatigiittarnerlu il.il. pillugit aalajangersagaasut assigisaanik atorneqassapput.

Imm. 2. Meeraq meeqqap kommunimi sumiiffiani aamma kommunimi angerlarsimaffiani kommunalbestyrelsini, Naalakkersuisunut pisortallu oqartussaasuinut allanut kiisalu Inatsisartunut ilaasortanut nakkutigisaanngitsumik allaffeqateqartarsinnaavoq taakkunanngalu pulaarneqartarsinnaalluni.

Imm. 3. Aammattaaq meeraq eqqartuussivimmik, unnerluussisutut oqartussaasunik, politiinik, Inatsisartut Ombudsmandiannik, Folketingip Ombudsmandiannik, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Eqqartuussivimmik, Naalliutsitsineq pillugu Europamiut ataatsimiititaliaannik, Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatiginnittarfiannik meeqqallu illersuisuannik nakkutigisaanngitsumik allaffigeqatigiittarnissamut taakkunanngalu pularneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq.

Imm. 4. Meeraq nunami allamioq nunami angerlarsimaffigisami nunanut allanut aallartitatut attaveqaataanik imaluunniit konsulitut sinniisuinik nakkutigisaanngitsumik allaffigeqatigiittarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq, tigummisaagallarnermi siunertat mianeriniarlugit pissutsit immikkut illuinnartut pissutigalugit politiit tamanna akerlerinngippassuk. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisaaseq pillugu Inatsit § 380 naapertorlugu politiit allakkanik nakkutiginninnissaq aalajangersarsimappassuk, allakkat politiit aqutugalugit nassiunneqassapput.

Imm. 5. Tigummisaagallarnermi siunertat mianeriniarlugit meeqqap tigummisaagallarnermut taarsiullugu paaqutarineqartup oqarasuaatikkut oqaloqateqarnissaa allatigullu attaveqaqateqartarnissaa politiit akerlerisinnaavaat, imaluunniit oqarasuaatikkut oqaloqatigiinnerni allatigullu attaveqaqatigiinnerni oqaloqatigiinnerup tusarnaarneqarnissaa piumasaqaatigisinnaallugu, taamaattoq tak. imm. 2-4.

Imm. 6. Imm. 5 naapertorlugu politiit aalajangernerannik meeraq ilisimatinneqassaaq, tamatumalu eqqartuussivimmut aalajangigassanngorlugu saqqummiunneqarnissaa piumasaqaatigisinnaallugu.

4. Kommunit akisussaaffii pisussaaffiilu

4.1 Unnerluutiginninnermiit inatsit tunngaviusoq malillugu killisiuinnermut

4.1.1 Isumaginninnermi upalungaarsimasuutitat

Meeqqanik tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiineq pisinnagu, meeqqat tapersersorneqarnissaanut inatsimmi § 3, imm. 3 malillugu isumaginninnermi upalungaarsimasuutitanik, ajornartoornermilu upalungaarsimanissamik periusissamik peqassalluni kommunalbestyrelse pisussaaffeqarpoq. Ukiukitsup tigusarineqarnermi nalaani kommunimi najugaqarfigisaani tigummigallarneqarnissaa pillugu eqqartuussiviup aalajangiineraniit piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu nalunaaquttap akunneri 72-it iluanni, politiit akuerineqarsinnaasumik, tigummigallagaanissamut taarsiullugu illumik inissiiviusussamik nassaarnissamut kommunalbestyrelse pisussaaffeqarpoq, taamaattumillu sapinngisamik siusissukkut aallartinnissaq pingaaruteqarluni, taamaalilluni ukiukitsaq pisariaqanngitsumik sivisunerusumik inissiiffiugallartussami najugaqassanngimmat.

4.1.2 Tigusarinninneq killisiuinnerlu

Politiit ukiukitsumik tigusarinnippata, ukiukitsaq politiit nakkutigineqassaq, tigusarinninnerullu naammassineqarnissaanut piffissamilu tigusarinniffiusumi tamarmi ukiukitsumik paarsinissamut politiit akisussaapput. Tigusarinninnerup nalaani politiit taamaalillutik ukiukitsup najuunneranut akisussaapput, najuunnissaatalu qulakkeernissaanut politiit pisariaqartumik pissaanermik atuisinnaapput.

Ukiukitsumik tigusarinninneq pillugu isumaginninnermi oqartussanut, isumaginnittoqarfimmi pigaartumut sapinngisamik siusissukkut politiit nalunaaruteqassapput. Ukiukitsup, tigummigallagaanissaa piunasaqaatigalugu, inatsit tunngaviusoq naapertorlugu killisiorneqarnissaa naatsorsuutigalugu suliaasaqartoq, Politiit periarfissaq siullerpaaq atorlugu nalunaarutigissavaat.

Tamatuma kingorna isumaginninnermi pigaartup ukiukitsumik killisiuinnerup nalaani isumaginninnermi oqartussanit sinniisumik najuuttoqarnissaa isumagissavaa, aamma inatsit tunngaviusoq naapertorlugu killiliusinnaanermi sinniisumik najuuttoqarnissaa isumagissallugu.

4.1.3 Tigummigallagaanissamut taarsiullugu illumik inissiiviusussamik nassaarniarneq

Inuusuttup inatsit tunngavisoq malillugu killisiorneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq politiit ilisimatitsippata, isumaginninnermi pigaartoq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut atassuteqassaaq tiggummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiiviusussamik, politiit akuerineqarsinnaasumik, illumik nassaarnissaq siunertaralugu, taamaalilluni, ukiukitsaq tiggummigallagaanissamut taarsiullu allamut inissineqassasoq eqqartuussivik aalajangiissagaluarpat inissiinissamut naleqqiullugu sapinngisamik siusissukkut aaqiisoqarniassammat.

4.1.4 Inissiiffiugallartoq

Ukiukitsup inatsit tunngavisoq malillugu killisiorneqarnissaata tungaanut ukiukitsaq politiit tiggummineqassaaq. Saqqummiussineq ulloq taanna pisinnaangippat, paarsinissamut ukiukitsullu najuunnissaata qulakkeerneqarnissaanut politiit taamaalillutik akisussaasuupput. Ukiukitsup politiit isertitsisarfiannut inissineqannginnissaa anguniarlugu, soorlu inersimasooq pineqartillugu politiit taamaaliussagaluartut, isumaginninnermut oqartussaasut, politiit akuerisinnaasaanik, inissiiviugallartussamik nassaarnissamik ikiuutissapput. Tamanna pillugu isumaginninnermi pigaartoq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit siunnersorneqarsinnaavoq.

- ***Ulloq unnuarlu paaqqinniffik***

Tamanna aallaaviatigut tassaasariaqarpoq ulloq unnuarlu paaqqinniffik, isumannaallisaavigisamik immikkoortumik periarfissaqartitsisoq. Taanna politiit akuerineqarsinnaappat, tamanna aamma tassaasinnaavoq ulloq unnuarlu paaqqinniffik isumannaallisaavigineqanngitsaq. Pisuni marlunni taakkunanani ulloq unnuarlu paaqqinniffimi sulisut ukiukitsup najuunneranik nakkutiginnissapput, tassa pissaanermik atuineq pillugu malittarisassat ulloq unnuarlu paaqqinniffinni atuummata.

- ***Inissiiffiusinnaasut allat***

Ulloq unnuarlu paaqqinniffeqanngippat ukiukitsup hotellimi ineeqqami, illuaqqami, angerlarsimaffimmi imaluunniit allami tulluurtumi inissinnissaa periarfissaavoq. Tassani ukiukitsup najuunnerata qulakkeerneqarnissaa politiit akisussaaffigivaat, kisiannili isumaginninnermi oqartussat, tamanna pisariaqartutut nalilerneqarpat, najuuttussaapput.

- ***Isertitsivimmut inissiineq***

Illoqarfinni isertitsivilinni qaqtigoortumik ukiukitsumik isertitsivimmi inissiisinnaaneq periarfissaasinnaavoq. Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit isumaqatigiissutaat naapertorlugu ukiukitsaq aallaaviatigut inersimasuniit immikkoortinneqassaaq, taamaattumik sivikitsuaqqamik inissiineq pineqarpat periarfissaq taanna aatsaat atorneqartariaqarluni - assersuutigalugu tigusarinninnermiit inatsit tunngavisoq malillugu killisiuinissap tungaanut. Pisumi tassani pinerluttunik isumaginnittut

ukiukitsup najuunnerata isumannaarneqarnissaanut akisussaasuussapput, isumaginninnermili oqartussat, tamanna pisariaqartinneqartutut nalilerneqarpat, najuutissapput.

- ***Isertitsisarfimmi inissiineq***

Ukiukitsumik isertitsisarfimmi inissiigallarneq allatigut tamatigut periarfissaarutivinnerani pisariaqarluinnarneranilu taamaallaat pisinnaasariaqarpoq, tamannalu sapinggisamik piffissami sivikinnerpaami pissalluni. Ukiukitsup najuunnerata isumannaarnissaanut politiit akisussaapput, isumaginninnermulli oqartussat, tamanna pisariaqartinneqartutut nalilerneqarpat, najuuttussaallutik. Ukiukitsup pineqartillugu isertitsisarfiup atorneqartariaqannginnera erseqqissumik aallaaviussammat, allanik periarfissaqarsimannginnermik nassuiaasumik ilisimatitsissummik isumaginninnermi oqartussat suliaqassapput. Ilisimatitsissut politiini nakkutilliisutut oqartussanut uppersaatissatut atugassatut politiinut tunniunneqassaaq.

4.1.5 Angallassineq

Tigusarinninnerup nalaani tamarmi, ukiukitsumik angallassinissamut politiit akisussaapput. Tamanna inatsit tunngaviusoq malillugu killisiuinissaq siunertaralugu inissiiviugallartumiit eqqartuussivimmuut angallassinermuut atuuppoq. Politiit erseqqinnerusumik isumaqatigiissuteqarfialugit isumaginninnermi oqartussanut sinniisoq angallassinermi peqataasinnaavoq.

4.2 Tigusarinninnermiit eqqartuussinermi aalajangiinnermut

Tigusarinninnerup tigummigallarneqarnerulluunniit atatiinnarnissaa pillugu eqqartuussivik aalajangiippat ukiukitsoq tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissamut tulluurtumut nuunneqassaaq. Sumiiffissaq nassaarineqareersimanngippat tamanna piaarnerpaamik isumagineqassaaq kingusinnerpaamillu eqqartuussiviup aalajangiinneraniit nalunaaqquttat akunneri 72-it qaangiutsinnagit. Tamanna pillugu kommunimi isumaginninnermi pigaartup Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik atassuteqarfigissavaa.

Piffissami eqqartuussiviup aalajangiinneraniit inissiiviugallartumut taarsiullugu allamut inissiinissap pinissaata tungaanut, ukiukitsoq inissiiviugallartumi inissinneqassaaq. Tigummigallarneqartumut politiit suli akisussaasuupput, tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiiffissamut nuussinissap tungaanut, isumaginninnermilli oqartussat, tamanna pisariaqartinneqartut nalilerneqarpat, najuutissapput. Qulaani immikkoortoq 4.1 takujuk.

Tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissamut nuussinerup naammassineqarnerani, ukiukitsoq politiitit paarineqarnerminiit inissiiffiusumit aatsaat paarineqalissaaq.

4.2.1 Inissiiviugallartumiit tigummigallagaanissamut taarsiullugu illumut inissiivissamut angallassineq

Ukiukitsoq tigummigallagaanissamut taarsiullugu illumut inissiivissamut nuunneqarpat, politiit isumaginninnermilu oqartussat inissiinerup naammassineqarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqassapput. Angallassinnermi isumaginninnermi oqartussat peqataassapput, kisianni ukiukitsup tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaata tungaanut politiit paarinninnermut akisussaasuussapput. Politiit angallassinerup qanoq ingerlanneqarnissaa pillugu isumaginninnermi oqartussanut nalunaaruteqassapput, ulloq piffissarlu allallugit, aamma sumiiffimmi isumaqatigiissutigineqarsinnaavoq peqataasunut tamanut politiit bilitsinik inniminniissasut, tassunga ilanngullugit isumaginninnermi oqartussaniit sinniisut. Bilitsinut aningaasartuutit tamatuma kingorna kommunimit utertinneqassapput. Tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiivimmi sulisut ukiukitsumik aallersimappata assartuinnermi politiit akisussaasuussapput, taamaalillunilu aamma paarinninnermut, pisulli naapertorlugit isumaqatigiissutigineqarsinnaalluni isumaginninnermi oqartussat bilitsinik inniminniissasut kingornalu politiini utertitsisoqarluni.

Tamanna pisariaqartillugu tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiinissap tungaanut inissiiviugallartussamik, politiit akuerisaanik, nassaarnissamut isumaginninnermi oqartussat ikiuutissapput. Immikkoortoq 4.1.4-imi allaaserineqartut najoqqutassat assingi malinneqassapput.

4.2.2 Eqqartuussisoqarfimmit piffissamik sivitsuineq

Suliap pingaarnertut suliarineqarnissaanut piareernissaa sioqqullugu, tigummigallagaanerup sivitsorneqarnissaa siunertaralugu ukiukitsoq eqqartuussisoqarfimmi sassartinneqassappat, video atorlugu tamanna pisinnaavoq imaluunniit ukiukitsoq eqqartuussisoqarfimmi sassartinneqassalluni.

Pinerluffiusimasumi eqqartuussisoqarfimmi ukiukitsoq sassartinneqassappat, taannalu ukiukitsup najugarinagu, angallassineq pillugu immikkoortoq 4.1.2-imi allaaserineqartut najoqqutassaq malinneqassaaq. Eqqartuussinissap piffissaa sumiiffissaalu politiinit ilisimaneqaleriarpat, politiit isumaginninnermi oqartussat ilisimatissavaat.

Isumaginninnermi oqartussat politiit akuerisaannik inissiiviugallartussamik nassaarnissamut akisussaapput, eqqartuussinissamut piareersarfissamut ingerlassinissamut aama eqqartuussinissamut piareersarfiusumi, unnuinissaq allatigulluunniit najugaqarnissap pisariaqarfiini. Inissiigallarneq immikkoortoq 4.1.4-imi inissiiviugallartuni eqqaaneqartuni pissaq.

4.2.3 Eqqartuussivimmi suliap pingaarnertut suliarineqarnera

Suliaq, ukiukitsup tigummigallarneqarneranut atasoq pillugu, piffissap ilaani eqqartuussutissamik aalajangiiniartoqassaaq. Tassunga atatillugu ukiukitsup tigummigallagaanissamut taarsiullugu allami inissinneqarfiani eqqartuussisoqarfimmi suliap ingerlanneqarnissaanut periarfissaq pisariaqartitsinerlu pillugit politiit misissuissapput. Ukiukitsup tigummigallagaanissamut taarsiullugu allami inissiiffigisamiiginnarnissaa eqqarsaatigalugu suliallu tassani ingerlanneqarnissaa ukiukitsoq eqqarsaatigalugu pitsaanerpaajunersoq pillugu, politiinit imaluunniit eqqartuussivimmit piumaffigineqarnertik malillugu, isumaginninnermi oqartussat tunngavilersukkamik oqaaseqaammik suliaqassapput. Eqqartuussisoqarfik suliasinneqartussaq nuunneqassanersoq pillugu, aalajangiinissaminut oqaaseqaat pineqartoq eqqartuussiviup atussavaa, taamaalilluni pinerluffiusumi pinnani ukiukitsup sumiiffiani eqqartuussisoqarfimmit suliaq suliarineqarsinnaalersillugu.

Suliaq najukkami eqqartuussisoqarfimmi suliarineqassappat (pinerluffiusumi imaluunniit ukiukitsup manna tikillugu najugaqarfigisimasaani) pingaarnertut suliarinninnissaq piffissalernerqaannartorlu, piffissaliussaq politiit isumaginninnermi oqartussanut nalunaarutigissavaat. Najukkami eqqartuussisoqarfimmut angallassinermi periusissaq immikkoortoq 4.2.1-imi allaaserineqartutut ingerlanneqassaaq, taamaalilluni ajornaatsumik naammassineqarnissaa politiit isumaginninnermilu oqartussat akornanni isumaqatigiissutigineqassalluni. Taamaalilluni angallassinerup nalaani politiit paarsisuussapput, angalanermilu tamarmi isumaginninnermi oqartussat peqataassallutik. Angalernermi peqataasunut tamanut bilitsinik kina imminiissanersoq kingornalu utertitsissanersoq sumiiffimmi isumaqatigiissutigineqassaaq.

Pingaarnertut suliarinninnerup nalaani piffissamut tamarmut ukiukitsup najugaqarfigigallagasaanik nassaarnissamut isumaginninnermi oqartussat

isumaginnissapput. Immikkoortoq 4.1.4-imi allaaserineqartut najoqqutassat malinneqassapput, taamaattorli, unnuisoqarnissaa allatigulluunniit najugaqarnissaq pisariaqartinneqarpat, politiit akuerisinnaasaannik, inissiiviugallartussamik nassaarnissamut, eqqartuussivimmi suliarinninnissap aqqaani inissiiviugallartussamut, aamma eqqartuussinerup nalaani inissiiviugallartussamik, isumaginninnermi oqartussat maannakkut akisussaasuussapput.

4.3 Eqqartuussutip kingorna

Eqqartuussisoqarfik eqqartuussummik nalunaaruteqarpat, eqqartuussisup aalajangersinnaavaa, qularnaatsumik naammassinnittoqarnissaata tungaanut, ukiukitsoq suli tigummigallarneqassasoq, imaappoq Pinerluttunik Isumaginnittut, ajornanngippat isumaginninnermi oqartussat suleqatigalugit, eqqartuunneqartup pineqaatissiissutaa sumi naammassineqassanersoq aalajangiinissaata tungaanut. Eqqartuussut suliassanngortinneqarqippat, eqqartuussisoq aamma aalajangiisinnaavoq ukiukitsoq suli tigummigallarneqassasoq.

4.3.1. Eqqartuussut suliareqqitassanngortinneqanngippat

Nalinginnaasumik aallaavusoq tassaasarpoq ukiukitsoq eqqartuussaasoq pingaarnertut sularinninnerup aallartinnissaata tungaanut tigummigallagaanissamut taarsiullugu allamut inissiiffissatut atorneqarsimasumut utertillugu angallaneqassasoq. Angallassinermut paarinninnermillu politiit isumaginnissapput, kisiannili isumaginninnermi oqartussat pingaarnertut sularinniffiusumut sumiiffimmuut angallassinermi najuuttussaallutik, eqqartuussaasullu tigummigallagaanissamut taarsiullu allamut inissisimaffiusimasumut utertinneqarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqartoqarnissaa isumaginninnermi oqartussat qulakkiissavaat. Tamanna pisinnaanngippat naammassinnittoqarnissaata tungaanut tigummigallagaanissamut taarsiullugu allami inissiinissami illumik tulluurtumik nassaarnissamik isumaginninnermi oqartussat pisussaaffeqarput.

4.3.2. Eqqartuussut suliareqqitassanngortinneqarpat

Eqqartuussut suliareqqitassanngortinneqarpat 4.3.1-imi suleriaaseq malinneqassaaq. Eqqartuussinissap piffissaa sumiiffissaalu politiit ilisimaneqalerniariartoq politiit isumaginninnermi oqartussanik ilisimatitsissapput. Suliaq suliareqqitassaaq Nuummi Nunatta Eqqartuussiviani pingaarnertut sularineqassappat ukiukitsup najugarisaani kommunimi isumaginninnermi oqartussat suliap suliareqqinnerata nalaani inissiiffiugallartussami nassaartoqarnissaa siunertaralugu Kommuneqarfik Sermersooq atassuteqarfigissavaat. Ajornanngitsumik naammassineqarnissaa kommunit akornanni isumaqatigiissutigineqassaaq, taamaalilluni eqqartuussivimmi suliap ingerlanerani tamarmi isumaginninnermi oqartussanit sinniisoq najuutissalluni, taamaalillunilu siumoortumik isumaqatigiissutigineqarluni ukiukitsoq sumi najugaqarallasanersoq.

Eqqartuussivimmi pingaarnertut sularinninnerup nalaani inissiigallarnermi, immikkoortoq 4.2.3-imi allaaserineqartoq, inissiineq pillugu najoqqutassaaq malinneqassaaq.

Tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissiineq - Kalaallit Nunaata avataani

Aallaaviusooq tassaavoq ukiukitsooq Kalaallit Nunaanni inissinneqassasoq. Meeqqap pisariaqartitai naammassineqarsinnaanngippata, aamma Kalaallit Nunaanni tulluurtumik inissiinissamut periarfissaqanngilluinnarpat, qaqutigoortumik Kalaallit Nunaata avataani inissiisoqarsinnaavoq. Taamatut pisoqartillugu kommunalbestyrelse Naalakkersuisuniit (Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik) akuersissummik pissarsiniassaaq.

Meeqqap pisariaqartitaanik naliliinermi, meeraq imminut, allanillu navianartorsioertitsinersooq imaluunniit qimaariataarsinnaanersoq il.il. ilaatigut politiit isumannaallisaaneq pillugu naliliinerat, ilaatinneqassaaq.

Inssiiffissamut angallassineq eqqarsaatigalugu siusinnerusukkut immikkoortuni malittarisassat allaaserineqartut atuutissapput, tassani politiit angallassinnermut kiisalu tigummigallagaanermut taarsiullugu illumut inssiiviusussamut tunniunneqarnissaata tungaanut ukiukitsup najuunnissaata qulakkeerneqarnerani akisussaasuussallutik.

4.4 Iperagaaneq

Suliap nalaani ukiukitsooq politiinit iperagaappat, ukiukitsup tigusariffianut sumiiffimmut uternissaanut bilitsimik politiit inniminniinissaq isumagissavaat. Politiit aamma angalanerup naammassineqarnissaanut unnuisoqassappat, unnuiffiusinnaasut isumagissavaat. Iperagaasup angalanerani politiit ingiaqataassanngillat.

Iperagaaneq pillugu isumaginninnermi oqartussat sapinngisamik piaarnerpaamik nalunaarfigineqassapput, taakkulu pisariaqartinneqarsinnaasut isumagissavaat, pisariaqassappallu angerlarnermut atatillugu allatigulluunniit malittarinissamut ikiuutissallutik.